

Dopady znevýhodnění žáku podmíněné rodinným zázemím do vzdělávání (jak je vnímají pracovníci škol)	Opatření reagující na znevýhodnění	Předpoklady opatření
<p>Špatná domácí příprava, nedostatečná podpora rodičů pro učení – rodiče přípravu dítě nepodporují nebo nedokážou svoje dítě podpořit v případě, že mu něco nejde, absence vhodných podnětů pro kognitivní i sociální rozvoj dítěte v rodině (nízké vzdělání rodičů – sami učivo neovládají, nemají vztah k psanému textu, nízká úroveň rodičovských kompetencí, rodiče nemají dítě pod kontrolou), nepřipravenost dětí při vstupu do školy. V rodině není příležitost k přirozenému učení prožitkem, rodiče dětem nepřipravují potřebné podněty (výlety, kultura). Rodiny řeší existenční problémy a škola jde stranou.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Nespoléhat se na to, že žáci něco z rodiny znají, je potřeba průběžně zjišťovat, co jim dělá problémy, a věnovat se tomu (i když to působí banálně). ■ Doučování ve škole, možnost pomoci s domácí přípravou ve škole, možnost pomoci v rámci ramí i odpolední školní družiny, školního klubu, pomoc asistentů pedagoga s přípravou do školy. ■ Začleňování metody Feuersteinova instrumentálního obohacování³⁷, strategie učení v kurikulu školy. ■ Kluby deskových her, čtenářské kluby. ■ Nabídka nenákladných volnočasových aktivit ve škole, kroužky, výlety, společné akce – děti jsou déle vystaveny vlivu školy, učí se účelně trávit volný čas. Zapojení rodin do volnočasových aktivit. ■ Vysvětlování rodičům, proč jsou doučování a volnočasové aktivity pro děti přínosné. ■ Mentoring pro žáky, kteří mají ve škole problémy, nedokážou odhadnout, co mohou v rámci svého fungování ve škole sami ovlivnit a jak, potřebují podporu. ■ Rodiče jsou zváni do školy na akce společně se žáky, aby viděli, jak je možné pracovat s dětmi (např. „dílničky“). ■ „Propojování světa“ důležité především v segregovaných školách – co nejčastěji přivádět žáky do kontaktu s majoritní společností a jejími institucemi, komunikace, přirozený kontakt se zástupci různých institucí, např. v knihovně, muzeu. ■ Ve spolupráci s terénním pracovníkem vytvořit předškolní klub, kam docházejí s dětmi i jejich matky, mají možnost vidět, jak se s dětmi pracuje, a inspirovat se, nejsou v komunitě stigmatizované tím, že děti někam odkládají a nestarají se o ně. Předškolní klub organizuje s matkami návštěvy školek, aby viděly, jak se tam s dětmi pracuje. ■ Využití pracovníka školy (sociální pedagog) pro vyhledávání nízkonákladných volnočasových aktivit v okolí školy. ■ Finančně zajištěné výlety pro žáky mimo obec, kterou znají. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Zajištění doučování (Šablony nebo jiné vhodné projekty). ■ Využití podpůrných opatření (pedagogické intervence, asistenti pedagoga). ■ Možnost využít jiných zdrojů financování pro mimoškolní akce a volnočasové akce, než jsou příspěvky rodičů. ■ Další vzdělávání pedagogů v oblasti předávání strategií učení žákům, mentoringu. ■ Zřízení školního klubu, schopnost monitorování a využití nabídek grantů a projektů pro mimoškolní aktivity, aktivity školních klubů, volnočasové aktivity a kroužky. ■ Dostatečný prostor ve škole pro školní družinu, klub, zřizování studijních a odpočinkových míst, přístupné knihovničky, čtenářské koutky. ■ Pokud je ve městě více škol, je potřeba zajistit, aby případný předškolní klub nebo doučovací kluby byly vázané na vyloučenou lokalitu nebo aby způsoby podpory pro žáky z vyloučených lokalit byly ve všech školách stejné. Pokud se vážou na jednu konkrétní školu, budou se v ní žáci z vyloučené lokality soustředit. Zásadní je podpora zřizovatele na úrovni celé obce. ■ Podpora sociálního začleňování při funkční spolupráci s Agenturou pro sociální začleňování, místních inkluzivních plánů apod.

³⁷ Feuersteinova metoda je zaměřena na rozvoj kognitivních funkcí, tj. umění učit se. Podstatou metody je stimulace kognitivního rozvoje, který umožňuje školní, sociální a osobnostní růst.